

SJOERD KUYPER

De Grote Vloed

HOOFDSTUK I

waarin het bed van opa Leon het bed van Moos ramt

Er zijn duizenden manieren om wakker te worden: van scherp zonlicht, zware regen, onweer, schreeuwende stemmen, je vader die niet kan ophouden met huilen, ongedierte in je bed, kogels die vlak boven je hoofd gaten in de muur slaan, je kunt wakker worden naast je moeder of op een kameel, in een jeep, in een kleine boot op zee, ijskoud of gloeiend van de koorts, van pijn, verdriet, van je vader die fluistert: ‘Op een dag kom ik terug, zoon, op een dag sta ik voor je en zullen mijn armen voorgoed jouw huis zijn,’ maar ook van vogels die zingen voor je raam en de geur van gebakken eieren. Op al die manieren was Moos al eens wakker geworden, maar de meeste kon hij zich niet herinneren omdat hij toen nog te klein was om dingen te onthouden. Dus toen hij op 4 mei 2029, vroeg in de ochtend, wakker werd omdat het bed van opa Leon zijn kamer in kwam varen en zijn bed ramde, dacht Moos: ik ben nog nooit op zo’n krankzinnige manier wakker geworden.

Hij schoot overeind en zag dat een hoek van het bed van opa Leon zich in zijn voeteneinde had geboord – twee houten bedden, totaal gecrasht, de splinters vlogen in het rond. Opa Leon werd pas wakker toen Moos de gordijnen opendeed. Moos stond tot zijn knieën in het water.

‘Ik heb in bed gepiest,’ zei opa Leon, ‘en niet zo’n beetje ook. Wat doe jij trouwens in mijn kamer?’

Maar hij was in de kamer van Moos, de torenkamer van het kasteel. Moos klom uit het raam en sprong op het vlot dat daar dreef.

‘Schiet op,’ riep hij, ‘het water stijgt nog steeds!’

Hij ging in de auto van opa Leon zitten, een Buick Wildcat Convertible uit 1970. Die stond op het vlot.

Opa Leon had niet in bed gepiept, het water van de grote vloed had zijn bed uit de slaapkamer beneden gespoeld en drie trappen opgedragen tot het in de torenkamer het bed van Moos ramde. Opa Leon was onderweg niet droog gebleven. Hij klauterde uit het raam en Moos trok hem op het vlot, de auto in. Opa Leon keek om zich heen. Hij zag alleen maar zee, hoge golven, diepe dalen, en vroeg:

‘Waar is de wereld?’

Het was kwart voor zes in de ochtend maar het is vroeg licht in mei. De tuin en de bossen rond het kasteel, onze haven, onze stad, zelfs de toren van onze kerk, de dijken, de windmolens op de horizon – alles was opgeslokt door het water. Opa Leon begon te klappertanden alsof hij een specht zat na te doen.

‘Ik moet nog even naar binnen,’ zei hij, ‘droge kleren halen.’

‘Ha!’ zei Moos en hij sneed het touw door waarmee het vlot aan de toren was vastgemaakt.

‘En mijn pijp,’ riep opa Leon, ‘mijn tabak, een boek, mijn cd-speler, ons dambord!’

Het vlot werd opgetild door een golf en weggesleurd van de toren, die op datzelfde moment onder water verdween.

‘Goddank,’ zei opa Leon, ‘mijn bril heb ik.’

Hij viste hem uit de zak van zijn pyjamajasje.

Op de achterbank stonden twee koffers, groot als doodskisten. Moos maakte ze open. In de eerste zaten pakken scheepsbesluit, ronde kazen, flessen wijn en vruchtensap, blikken bonen en ansjovis – die kun je ook koud eten –, drie pijpen, twaalf kilopakken tabak, een dambord en boeken, in de tweede handdoeken, tandenborstels, tandpasta en genoeg kleren voor een lange reis.

‘Wie heeft dit ...’ vroeg opa Leon, ‘heb jij dit ... jezus Moos, hoe wist je ... en dan ook nog precies ... wacht, eerst even dit. Man, de scherven vliegen van mijn tanden van dat geklapper.’

Hij nam droge kleren uit de koffer.

‘We zullen ons maar niet voor elkaar gaan schamen,’ zei hij, ‘we hebben geen kleedhokje aan boord.’

Hij trok zijn natte pyjama uit en stond bloot naast z’n Buick, in z’n ouwe lijf, met z’n dunne armen en benen, als een albinospin.

‘We moeten immers, zo vrees ik, ook piesen en kakken in elkaars gezelschap. Eigenlijk heb ik het nooit begrepen, de schaamte. Als mensen hun eten van boven naar binnen schuiven doen ze dat graag in gezelschap, maar als ze het van onderen naar buiten persen, zoeken ze de eenzaamheid op. Vreemd.’

‘Als het erin gaat, ruikt het nog lekker,’ zei Moos.

‘Punt voor Moos,’ zei opa Leon, ‘voor we gaan kakken moeten we kijken waar de wind vandaan komt.’

Hij grijsde.

‘Niet leuk bedoeld en toch grappig.’

Hij probeerde in een onderbroek te stappen maar de hoge golven deden het vlot bijna kantelen en hij kon niet op zijn benen blijven staan. Hij ging achter het stuur zitten en kleepte zich daar aan.

‘Waar zouden onze vrienden van Dorhoudt zijn?’ vroeg hij.

Zijn mondhoeken zakten naar beneden – de wereld was verdwenen maar de zwaartekracht deed het nog.

De golven waren zo hoog dat je niet in de verte kon kijken. Als ze in een golfdal dreven, keken ze tegen muren van water aan, als ze op een golf balanceerden, zagen ze alleen de toppen van de golven rondom. Hoog als wolkenkrabbers.

‘Wist jij dat dit ging gebeuren?’ vroeg opa Leon.

‘Dat wist iedereen,’ zei Moos, ‘maar niemand wilde het geloven. En als ze het wel geloofden, dachten ze: het zal niet vandaag of morgen zijn, mijn tijd zal het wel duren. Hoe zeg je dat ook alweer? Na mij de grote vloed.’

‘De zondvloed,’ zei opa Leon, ‘na mij de zondvloed.’

‘Mooi niet dus,’ zei Moos, ‘ik ben een maand geleden aan het vlot begonnen.’

Hij trok het linnen dak uit de achterkant van de Buick omhoog. Hij legde het niet over de auto heen maar zette het recht overeind en stutte het met twee bezemstelen.

‘Een zeil,’ zei hij, ‘maar ik weet niet hoe ik moet sturen.’

‘Geniaal,’ zei opa Leon.

‘Ik heb ook snoeren en haakjes,’ zei Moos, ‘als we die aan de bezemstelen binden, kunnen we vissen als de botten op zijn.’

De wind sprong in het zeil en joeg het vlot over de golven.

‘Waar gaan we heen?’ vroeg opa Leon.

‘Geen idee,’ zei Moos.

Opa Leon had z’n chicste pak aangetrokken en deed nu zelfs een stropdas om.

‘Als we toch dood moeten, dan maar goed gekleed,’ zei hij.

De albinospin was weer een heer.

‘Ik weet niet hoe dit af gaat lopen,’ zei hij, ‘maar jij bent geweldig, Moos. Dat vlot, mijn auto, het eten en die kleren, en ... tabak!’

Hij stopte een pijp, voelde in zijn zakken, zocht in het dashboardkastje, draaide zijn hoofd naar Moos: ‘Heb je lucifers?’

Moos schudde zijn hoofd.

‘Een aansteker?’

Ook niet.

‘Godverdegodver.’

Moos drukte een knop onder het dashboard in. Even later floepte die naar buiten. Het was een metalen buisje waarvan het uiteinde roodgloeiend was.

‘Ha,’ riep opa Leon, ‘helemaal vergeten!’

Hij zette het gloeiende buisje in de kop van zijn pijp, zoog aan de steel, en al gauw blies hij rookwolken de grauwe hemel in.

‘We moeten op zoek naar de hoogste berg op aarde, misschien is daar nog een puntje van droog,’ zei hij.

‘De Mount Everest,’ zei Moos, ‘da’s nog een eind varen.’

‘Ik heb weleens gelezen,’ zei opa Leon, ‘maar dat is lang geleden, dat er een nog hogere berg is. Volgens mij heet hij Atlantis.’

‘Ha,’ riep Moos, ‘Atlantis bestaat niet, het is een legende. En als het heeft bestaan, ligt het op de bodem van de oceaan. De Atlantische – snap je?’

‘Ik heb het boek nog waar het in staat.’

‘Maar dat ligt nu diep onder water,’ zei Moos, ‘net als Atlantis. Ik zoek het wel even voor je op.’

Hij trok zijn mobieltje uit zijn zak.

‘Het hoogste punt op aarde is ... Shiiiiiiiit! Hij is dood!’

‘Wie is dood?’

‘Hier, kijk dan, mijn telefoon.’

Ze waren nog geen half uur op zee of ze waren alle twee somber. Opa Leon rookte als een horloge, ik bedoel: hij nam precies iedere seconde een trekje. Voorlopig had hij tabak genoeg. Hij had altijd een flinke voorraad in huis. ‘Voor als het oorlog wordt,’ zei hij, ‘ik ken de verhalen van mijn opa over de oorlog. Dan is er geen grammetje te krijgen.’

En nu was het oorlog. De planeet aarde had de mensen de oorlog verklaard. Ze had ze alles gegeven wat een mens nodig heeft om te leven: adem, voedsel, water, vuur en schoonheid. Maar de mensen wilden meer. Ze hakten gaten in haar huid op zoek naar zilver en goud, en alles moest groter, hoger, sneller, ze wilden naar de sterren, de levenssappen van de aarde werden tot de laatste druppel omgezet in kerosine en zo vergiftigden ze hun lucht, hun voedsel, hun water, hun schoonheid, en het vuur van liefde dat nog volop brandde bij hun geboorte, veranderde

in kille haat en hebzucht. En na tweehonderdvijftigduizend jaar dacht de aarde: ik moet van die mensen af. Nu. Maakt niet uit hoe. Ze schreeuwde het het heelal in: ‘Weg met de mens!’ De sterren rammelden ervan.

Ze begon sneller om haar as te draaien. Misschien kan ik ze van me afschudden, dacht ze, dat ze de ruimte in vliegen en stikken in het luchtledige. Of ze worden gek van het gesuis in hun oren en springen van een brug of een flat. Maar geen mens had het in de gaten, want de wijzers van de klokken draaiden ook sneller en de cijfertjes op de digitale klokken versprongen sneller en de mensen waren trots, omdat ze dachten dat ze ouder werden dan vroeger, dat ze gezond bezig waren. Maar hun dagen waren korter – ze leefden meer dagen maar niet langer. Er waren er die stress kregen omdat ze hun werk niet afhadden na zo’n korte dag, die ziek werden en depressief. Maar de mensheid stierf er niet aan. Toen zette de aarde bossen in brand en liet vulkanen vuur en lava braken. Maar niet overal zijn vulkanen en bossen. Daarom zette de aarde een virus op haar huid. Dat eigenlijk een antivirus was, want de mensen zijn het virus. Miljoenen stierven aan de pandemie. Maar lang niet iedereen. En toen dacht de aarde: water. Ik ga me wassen tot ik weer schoon ben als toen alles begon.

Het humeur van opa Leon zakte tot ver onder nul, onpeilbaar ver onder nul, toen een van zijn kilopakken pijptabak van binnenuit geopend werd en er twee kabouters tevoorschijn kwamen.

‘Zeg dat het niet waar is,’ briede hij, ‘die kutkabouters. Ik dacht dat we eindelijk van ze af waren.’

Maar van kabouters kom je niet makkelijk af en ze worden ook nog eens tweehonderd jaar of ouder. Ze woonden al in het kasteel toen opa Leon het erfde van zijn grootvader, bijna zestig jaar geleden, maar niemand is er ooit achter gekomen waar hun bedjes staan.

Je hebt niks aan kabouters, je hebt alleen maar last van ze, ze eten uit je koelkast, zetten je tv op onzichtbare zenders en vieren feest als jij wilt slapen. Niet iedere nacht maar zeker twee keer per week. Het dreunt niet, het ritselt, maar als je niet kunt slapen, hoor je het. Ze eten niet veel, kleine hapjes, het zou niet erg moeten zijn, maar het is ontzettend irritant: altijd de afdruk van hun tandjes in je kaas. En iedere ochtend steekt er een rietje uit het pak melk.

Ze leven 's nachts en als opa Leon laat naar bed ging en zij net wakker waren en op zoek gingen naar een ontbijt, kwam het voor dat hun wegen elkaar kruisten en dan ging opa Leon plat op z'n gezicht, want je kunt niet je hele leven naar beneden kijken. Dan zette hij een kabouterval bij de koelkast, met een brok kaas en een klodder jam en een vingerhoedje gin-tonic en dat was de volgende dag op en leeg en dan lag er een briefje in de val: *leuk geprobeerd*.

Stukjes worst met gif erin helpen ook niet. Daar prikken ze rood-wit-blauwe vlaggetjes in en in het wit staat *loser*. Ze kunnen praten maar je kunt ze niet verstaan, hun stemmetjes klinken alsof je een potlood slijpt. Zo praten kabouters. Alleen als ze heel langzaam spreken, met hun zwaarste stem, kun je horen wat ze zeggen. Als je antwoord geeft, moet je razendsnel spreken, met je

hoogst haalbare stemmetje, dan kunnen ze jou verstaan. Het enige wat je kunt doen als je last van ze hebt, is ze doodtrappen. Ze zijn slim maar traag. Maar als je je voet optilt, kijken ze je zo vriendelijk aan, dat je je voet laat zakken en een mesje pakt om de afdruk van hun tandjes uit de kaas te snijden.

‘Wat hebben jullie met de tabak gedaan die in dat pak zat?’ riep opa Leon met een hoog stemmetje.

‘In de krantenbak gekieperd, naast de stoel waarin u zo graag zit te lezen en een pijpje rookt,’ zei een van de kabouters.

Hij zakte door zijn knietjes om zijn stem zo zwaar mogelijk te laten klinken.

‘Maar dat staat nu allemaal onder water, stelletje gekken!’ piepte opa Leon.

‘Kabouters verdrinken niet graag, meneer,’ zei de kabouter.

Het waren goeie kabouters. Ik bedoel, ze hadden alle twee een rode puntmuts en een lange witte baard en waren zo groot als babyslofjes.

‘Oké,’ zei opa Leon, ‘we zien wel waar het schip strandt. Welkom aan boord. Maar als mijn tabak op is, stop ik jullie baarden in mijn pijp.’

Zo zwalkten ze rond, Moos en opa Leon en de kabouters, heen en weer gesmeten door golven als klauwen, soms bijna opgeslokt door golven als muilen, onder een hemel van beton, tot eindelijk de zon doorbrak en de golven in zee verdwenen en ze de horizon konden zien. Alsof ze in een ronde schaal dreven. Maar ze keken niet om zich heen, ze keken omhoog, alle vier, ze keken recht

in de zon tot er vlekjes voor hun ogen dansten en ze bleven kijken tot ze alleen nog maar vlekjes zagen. Ze keken vooral *niet* naar het water om hen heen. Want vanuit de diepte kwamen lijken omhoog.